

skellige SmaaBYer da vilde blive holdt Foredrag for 3—4 Mennesker. Jeg tror ikke, at det faktiske Forhold er saaledes, at man kan tænke paa at give Statens Støtte til Foredragsvirksomhed af den Art. Desuden foregaar den praktiske og dertil hørende teoretiske Uddannelse blandt Haandværkerne andre Steder og paa anden Maade. Hvad vore Foredrag angaar, har derfor Fællesrepræsentationen, saalænge jeg har kendt dens Forhold, opfattet det som sin Opgave at holde almindelige og almenoplysende Foredrag, og det er fuldstændig i Overensstemmelse med denne Organisations oprindelige Karakter. Den er jo fra først af dannet af de almindelige Haandværkerforeninger, hvilke alle sammen begyndte som almindelige Oplysningsforeninger, der hver paa sit stedlige Omraade have medvirket til Opretelsen af tekniske Skoler og i øvrigt gennem Foredrag og paa anden Maade virket oplysende og dannende paa deres egne Medlemmer og paa Medborgere, hver i sin By. Først i den senere Tids Udvikling er det gaaet saaledes, at Foreningerne baade selv og igennem deres Hovedorganisation have optaget Opgaver af mere teknisk og faglig Natur, men de have bibeholdt det almenoplysende, som de blandt andet udøve gennem disse Foredrag. Der er endvidere den store Forskel paa disse Foredrag og paa Landbrugsforedragene, at medens det er muligt, at de Herrer have Ret, som sige, at Landbrugsforedragene have tabt deres Interesse, og at denne Institution er hensygnende — selv skal jeg ikke udtale nogen Mening derom — saa er det modsatte Tilfældet for Fællesrepræsentationens Foredrags Vedkommende. Bevillingen er 6 à 7 Aar gammel. Da den blev givet og første Gang blev anvendt, var Tilgangen til Foredragene knap, Folk skulde først lære at sætte Pris paa saadanne Foredrag; man talte den Gang ogsaa hos os til Dels for tomme Bænke. Men dette er i Løbet af faa Aar blevet ganske anderledes; der er nu saa godt som alle Vegne stor Tilstrømning til Foredragene. Det er ganske almindeligt, selv i smaa Foreninger, at der er 2—3—400 Tilhørere, og i de større 4—500 Tilhørere eller flere. Sagen er den, at man gør sig Umage for at skaffe sig de bedst mulige Kræfter til at holde Foredrag, og man vælger Emner, som foruden at være dannende og oplysende tillige have aktuel Interesse. Jeg skal ikke komme nærmere ind paa disse Foredrag, men dog nævne et Par Eksempler fra den sidst foreliggende Beretning. Der holdes f. Eks.

Foredrag af de faa selvstændige opdagelsesrejsende eller videnskabelige rejsende, som vi have. Saaledes har Kandidat Bøving-Petersen, som har rejst i Brasilien i videnskabeligt Øjemed, holdt Foredrag derom og skildret Brasilens Natur. Dr. Jungersen, som stod i Spidsen for den Ekspedition med Orlogsskibet „Ingolf“, som Staten bekostede, har tillige med Dr. Thulstrup givet Skildringer af Ekspeditionens Dybsundersøgelser og beskrevet de Søens Vidunderer, som blev trukne op fra store Dybder. Der er ogsaa holdt Foredrag paa anden Haand om saadanne Rejser, f. Eks. om de Nansenske Polarekspeditioner. Ligesaa har den norske Løjtnant Aamot, som har opholdt sig længe i Kina, givet Skildringer af de østasiatiske Forhold. Man har fremdeles holdt Foredrag om kemiske og fysiske Emner og har f. Eks. draget Omsorg for, at de Røntgenske Straaler gennem udmærkede Apparater ere blevne foreviste omkring i Landet, selv i smaa Afkroge, ikke alene for vedkommende Foreningers Medlemmer, men for talrige andre; thi i Reglen er det saaledes, at enhver har Adgang til disse Foredrag, undertiden frit, undertiden mod et ringe Vederlag, eftersom de stedlige Foreninger bestemmer. Alt i alt mener Fællesrepræsentationen gennem disse Foredrag at have gjort et stort Arbejde i Oplysningens Tjeneste, og sikkert er det, at i selve den Stand, hvor Arbejdet gøres, sættes der overordentlig Pris derpaa. Man hører stadig fra Haandværkerne selv, at de betragte Foredragene som et Middel til at hæve dem op over den mangelfulde Uddannelse, som mange af dem oprindeligt have faaet. Selvfølgelig har man af denne Foredragsrække ikke udeladt litterære og litteraturhistoriske Foredrag, og det er rigtigt, det skrækkelige, som det ærede Medlem for Assens nævner, at man endogsaa har drevet det til, særlig i det allersidste Aar, at lade Skuespillere oplæse af vort Lands klassiske Forfattere. Selvfølgelig er der paa denne Vej en Grænse, som ikke maa overskrides, og som der skal en vis Takt for ikke at overskride, det skal indrømmes; og det kunde jo være, at Finansudvalget fandt, at denne Grænse var overskreden ved at Skuespillere oplæste Oehlenschläger og Holberg. Jeg kan imidlertid ikke tro, at det ærede Udvalg vil stille sig saaledes. Naar vi have en klassisk Litteratur og sætte høj Pris paa den, og naar der udgives store Summer for at lade denne Litteraturs dramatiske Værker opføre paa det kgl. Teater i Kjøbenhavn for dem, der bo her, eller kunne rejse